

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2.3.2006
KOM(2006) 93 galutinis

2006/0031 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo
kontrolės**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Bendrijos vardu (ir 2001 m. spalio 16 d. Tarybos įgaliota¹) Komisija pasirašė Jungtinių Tautų Protokolą dėl neteisėtos šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybos ir prekybos jais („Šaunamųjų ginklų Protokolas“, toliau – Protokolas), pridėtą prie Jungtinių Tautų Konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą². Įtraukus išstoјimo išlygą buvo sudaryta galimybė išsaugoti Bendrijos kompetenciją pasirašant šį tarptautinį dokumentą.

Šio Protokolo tikslas – „skatinti, puoselėti ir stiprinti valstybių, šio Protokolo Šalių, bendradarbiavimą siekiant užkirsti kelią šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų neteisėtai gamybai ir prekybai jais, su šiais reiškiniais kovoti ir juos išnaikinti“ (2 straipsnis). Jį sudaro 21 straipsnis, kuriais iš esmės siekiama „užkirsti kelią šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų neteisėtai gamybai ir prekybai jais“. Remiantis Protokolo nuostatomis, reikia padaryti kelis nedidelius techninio pobūdžio pakeitimus, konkrečiai – 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės dalinius pakeitimus, – nors Protokolo paskirtis yra visiškai skirtinga nuo šios direktyvos paskirties, kuri taikoma tik teisėtai prekybai kai kurių rūšių ginklais (išskyrus, pavyzdžiui, karinius ginklus) ir tik vidaus rinkoje.

Taigi šio sprendimo pasiūlymas nesusijęs su tais Protokolo klausimais, kurie nepatenka į Direktyvos 91/447 taikymo sritį, pavyzdžiui, su importo ir (arba) eksporto tvarka, kurią valstybės narės taiko prie Europos Sąjungos išorės sienų.

Bendrosios aplinkybės

Visų pirma reikėtų patikslinti pačias neteisėtos šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybos ir prekybos jais sąvokas, perkeltiant į Direktyvą šios veiklos apibrėžimus, išdėstytus Protokolo 3 straipsnyje, žinoma, siekiant aiškumo, saugumo ir teisinio nuoseklumo.

Šaunamųjų ginklų atsekamumas taip pat yra ypatingai svarbi kovos su organizuotu nusikalstamumu grandis. Toliau pateiktais techninio pobūdžio daliniais pakeitimais siekiama palengvinti Direktyvoje 91/477 nurodytų ginklų atsekamumą.

Taigi, apie į direktyvos taikymo sritį patenkančių ginklų žymėjimo jų gamybos metu principą Direktyvos 91/447 4 straipsnyje užsimenama tik netiesiogiai, įtraukiant reikalavimą, kad prekyautojų registracijos knygosose būtų įrašyta ginklų identifikavimo informacija. Tuo tarpu Protokolo 8 straipsnio („Šaunamųjų ginklų žymėjimas“) 1 dalies a punkte įrašytas aiškus reikalavimas žymėti ginklus. Jis gali būti tiesiogiai perkeltas į Direktyvą.

Taip pat būtų tikslinga į tą patį direktyvos straipsnį perkelti Protokolo 8 straipsnio 1 dalies c punkte išdėstytą reikalavimą žymėti, kai šaunamasis ginklas iš valstybinių sandėlių perduodamas nuolatiniam civiliam naudojimui.

¹ Paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje L280, 2001 m. spalio 24 d.

² <http://untreaty.un.org/English/TreatyEvent2003/index.htm>

Direktyvos 91/477 4 straipsnyje taip pat nustatyta prekiautojo (kurio sąvoka pateikta Direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje – „bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris prekiauja arba kurio veikla visiškai ar iš dalies susijusi su šaunamųjų ginklų gaminimu, prekyba, keitimusi jais, šaunamųjų ginklų nuoma, remontu arba techniniu jų pertvarkymu“) pareiga penkerius metus saugoti registracijos knygą, kurioje įrašyta informacija apie visus gautus ir parduotus ginklus. Siekiant sustiprinti direktyva nustatytą saugumo aspektą, reikia perkelti Protokolo 7 straipsnyje išdėstytą nuostatą, kad registracijos knygas privaloma saugoti mažiausiai 10 metų. Taip pat reikia patikslinti, kad tarpininkų ir tarpininkavimo veiklai, apie kurią kalbama Protokolo 15 straipsnyje, taikoma direktyvoje pateikta prekiautojo sąvoka.

Protokolo 5 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena valstybė, šio Protokolo Šalis, priima tokius teisės aktus ir imasi kitų priemonių, kurių reikia siekiant veiką pripažinti nusikaltimu; numatyta tyčinė veika, ypač susijusi su neteisėta šaunamųjų ginklų gamyba ir prekyba. Todėl reikia sugriežtinti direktyvoje nustatytą galimų taikyti sankcijų formuluotę, kad būtų padidintas jų veiksmingumas.

Be to, Direktyvos 91/477 I priedo III dalies a punkte patikslinta, kad daiktai, kurie atitinka šaunamojo ginklo sąvoką, neturi būti laikomi į direktyvos taikymo sritį patenkančiais ginklais, jeigu taikant techninius procesus jie yra visam laikui padaromi netinkami naudoti. Tačiau Protokolo 9 straipsnyje išdėstyti kai kurie išsamesni bendrieji ginklų deaktyvavimo principai, kuriuos reikia perkelti į iš dalies keičiamą direktyvą.

Siūlomų dalinių pakeitimų pobūdis

Siūlomais daliniais pakeitimais nesvarstomos naujos problemos bendrosios direktyvos struktūros požiūriu. Jais siekiama tik atnaujinti direktyvos nuostatas atsižvelgiant į naujas aplinkybes, kurios susidarė Bendrijai prisijungus prie Protokolo.

Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Pasiūlymas ypač dera su Sąjungos kovos su organizuotu nusikalstamumu politika. Jis visiškai atitinka Komisijos komunikatą dėl priemonių, skirtų užtikrinti didesnę saugumą, susijusį su sprogmenimis, detonatoriais, bombų gamybos įranga ir šaunamaisiais ginklais (KOM(2005) 329 galutinis), kuriame nustatyta, kad „2005 m. Komisija taip pat siūlys Direktyvos 91/477 techninį pakeitimą, siekiant įtraukti Protokole numatytas atitinkamas nuostatas dėl Direktyvoje minimų ginklų perdavimo Bendrijos viduje“.

KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Šiuo atveju konsultacijų nereikia atsižvelgiant į tai, kad šiuo pasiūlymu siekiama įteisinti tarptautinius Bendrijos įsipareigojimus.

Reikia priminti, kad pasiūlymas susijęs tik su techniniais direktyvos aspektais; pateiktų pasiūlymų techninį vertinimą atliko nacionalinių ekspertų grupė, kaip paaiškinama toliau.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Aptariamos mokslo ir (arba) duomenų tyrimo sritys

Siūlomi daliniai pakeitimai jau buvo patvirtinti Sąjungos lygiu derybų dėl Protokolo metu. Tai yra bendras susitarimas, pasiektas derantis visoms valstybėms narėms ir Komisijai. Juose pateikiama ta pati pozicija, kuria remiantis buvo pasirašytas Protokolas.

Naudoti metodai

2005 m. gegužės 23 d. vyko neformalios nacionalinių ekspertų grupės posėdis dėl Direktyvos 91/477 taikymo, kurio metu buvo siekiama nustatyti, kokią įtaką direktyvos tekstui darys prisijungimas prie Protokolo.

Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais konsultuotasi

Teisingumo, Vidaus ir Gynybos ministerijų atstovai.

Gautų ir panaudotų nuomonių santrauka

Grupė mano, kad būtina priimti siūlomus techninius dalinius pakeitimus, tuo labiau, kad tai sąlygoja susitarimas (Protokolas), dėl kurio jau susitarta ir kuris jau pasirašytas.

Priemonės, kurių buvo imtasi, kad visuomenė galėtų sužinoti konsultacijų su ekspertais rezultatus

Protokolas buvo nuolat skelbiamas (žr. pirmiau pateiktas nuorodas), ir suinteresuotosios šalys nepateikė jokių prieštaravimų.

Poveikio vertinimas

Poveikio vertinimas nebūtinai, nes kalbama apie paprastus techninius dalinius pakeitimus, kuriuos sąlygoja tarptautiniai Bendrijos įsipareigojimai, kaip nurodyta dokumente „Poveikio vertinimo gairės“ (SEC(2005) 791, 2005 m. birželio 15 d.).

Jei nebus padaryti šie daliniai pakeitimai, ekonominės veiklos vykdytojai taps teisiškai nesaugūs, o Bendrija nevykdys tarptautinių įsipareigojimų.

TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų priemonių santrauka

Direktyvos taikymo srityje apibrėžti neteisėtos šaunamųjų ginklų gamybos ir prekybos sąvokas, dar kartą patvirtinti būtinybę juos žymėti, prailginti direktyvoje nurodytą registracijos knygų saugojimo laikotarpį, aiškiau apibrėžti taikytinas sankcijas ir perkelti Jungtinių Tautų Protokole nustatytus bendruosius ginklų deaktyvavimo principus.

Teisinis pagrindas

EB sutarties 95 straipsnis

Subsidiarumo principas

Komisijos veiksmai pagrįsti pasirašytu Protokolu, kuriame išdėstyti tarptautiniai įpareigojimai, kurių reikia laikytis.

Proporcingumo principas

Siūlomais daliniais pakeitimais siekiama tik perkelti į direktyvą pačias Protokolo nuostatas.

Šių techninių dalinių pakeitimų sąlygojama finansinė ir administracinė našta yra labai maža.

Be to, ekonominės veiklos vykdytojai atitinkamus ginklus praktiškai jau žymi, o registracijos knygų saugojimas dažniausiai yra kompiuterizuotas; Bendrieji deaktyvavimo principai pateikia platų taikytinų metodų pasirinkimą, o taikytinų sankcijų nustatymas finansinio poveikio nedaro.

Pasirinkta priemonė

Siūloma(-os) priemonė(-s): direktyva.

Iš dalies keičiamas teisės aktas yra direktyva, todėl, laikantis formų nuoseklumo principo, tinkama teisinė priemonė yra kita direktyva.

Pasirinkus kitą Bendrijos priemonę arba perkeltiant aptariamus pakeitimus tiesiai į nacionalinius teisės aktus, direktyva netektų dalies savo esmės ir būtų pažeistas jos nuoseklumas bei patikimumas.

Be to, būtų visiškai nepagrįsta, jei Bendrija, Protokolo Šalis, neatsižvelgtų į pasekmes vidaus teisės aktų sistemai.

POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas nedaro poveikio Bendrijos biudžetui.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Supaprastinimas

Užtikrinus atitinkamą žymėjimą ir prailginus trumpiausią registracijos knygų saugojimo laikotarpį, Sąjungos valdžios institucijos gali tikėtis, kad direktyvoje nustatytus ginklus bus lengviau atsekti.

Galiojančių teisės aktų panaikinimas

Kitos galiojančios teisės akto nuostatos, kuri gali būti panaikinta, nėra.

Išsamus pasiūlymo skyrių ar straipsnių aiškinimas

Aiškinimas pateiktas 3 dalies „Teisiniai pasiūlymo aspektai“ pastraipoje „Siūlomų priemonių santrauka“.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą³,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁵,

kadangi:

- (1) 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės⁶ buvo vidaus rinkos papildomoji priemonė. Ja nustatyta įsipareigojimo užtikrinti tam tikrą kai kurių šaunamųjų ginklų judėjimo laisvę Bendrijos vidaus rinkoje ir būtinybės riboti šią laisvę tam tikromis šiais prekių rūšiais pritaikytomis saugumo garantijomis pusiausvyrą.
- (2) Remdamasi 2001 m. spalio 16 d. Tarybos sprendimu 2001/748/EB dėl Jungtinių Tautų Protokolo dėl neteisėtos šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybos ir prekybos jais, pridedamo prie Konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, pasirašymo Europos bendrijos vardu⁷, Komisija Bendrijos vardu pasirašė minėtą protokolą (toliau – Protokolas).
- (3) Bendrijai prisijungus prie Protokolo, reikia iš dalies pakeisti tam tikras Direktyvos 91/477/EEB nuostatas. Labai svarbu užtikrinti darnų, veiksmingą ir greitą direktyvai poveikį darančių tarptautinių įsipareigojimų taikymą.
- (4) Todėl šioje direktyvoje reikia patikslinti neteisėtos šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybos ir prekybos sąvokas.

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴ OL C [...], [...], p. [...].

⁵ OL C [...], [...], p. [...].

⁶ OL L 256, 1991 9 13, p. 51.

⁷ OL L 280, 2001 10 24, p. 5.

- (5) Be to, Protokolu nustatoma pareiga žymėti ginklus jų gamybos metu ir kai jie iš valstybinių sandėlių perduodami nuolatiniam civiliam naudojimui, o Direktyvoje 91/477 pareiga žymėti minima tik netiesiogiai.
- (6) Kita vertus, registracijos knygų, kuriose kaupiama informacija apie ginklus, saugojimo trukmė turi būti pratęsta iki mažiausiai dešimties metų, kaip numatyta Protokole.
- (7) Taip pat reikia patikslinti, kad tarpininkų ir tarpininkavimo veikla, apie kurią kalbama Protokolo 15 straipsnyje, atitinka direktyvoje pateiktą prekiautojo sąvoką.
- (8) Protokole yra reikalavimas kai kuriais rimtais atvejais taikyti baudžiamąsias sankcijas ir konfiskuoti ginklus. Todėl direktyvoje nustatytos sankcijos turi būti sugriežtintos.
- (9) Kalbant apie šaunamųjų ginklų deaktyvavimą, direktyvos I priedo III dalies a punkte paprasčiausiai pateikiama nuoroda į nacionalinius teisės aktus. Protokole pateikiami išsamesni ginklų deaktyvavimo bendrieji principai, todėl direktyvos I priedas turi būti papildytas.
- (10) Direktyva 91/477/EEB turi būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 91/477/EEB yra iš dalies keičiama taip:

- 1) 1 straipsnyje po 2 dalies pridedamos šios dvi naujos dalys:

„3. Šioje direktyvoje „neteisėta gamyba“ – šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamyba ar surinkimas:

 - iš neteisėtu būdu pirktų ar parduotų dalių ar komponentų;
 - be valstybės narės, kurioje vykdoma gamyba ar surinkimas, kompetentingos institucijos pagal vidaus teisės aktus išduotos licencijos ar leidimo; arba
 - nepažymėjus šaunamųjų ginklų gamybos metu pagal 4 straipsnio 1 dalį.

4. Šioje direktyvoje „neteisėta gamyba“ – šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų įsigijimas, pardavimas, pristatymas, pervežimas ar perdavimas iš vienos valstybės narės teritorijos ar per jos teritoriją į kitos valstybės narės teritoriją, jei bet kuri viena iš valstybių narių neišduoda tam leidimo pagal šios direktyvos sąlygas arba jei šaunamieji ginklai nėra pažymėti pagal 4 straipsnio 1 dalį.“
- 2) 4 straipsnis pakeičiamas šiuo tekstu:

„1. Tam, kad nustatytų ir atsektų kiekvieną šaunamąjį ginklą, valstybės narės reikalauja, kad gaminant šaunamuosius ginklus kiekvienas ginklas būtų individualiai pažymėtas, ženkle nurodant gamintojo vardą, šalį ir gamybos vietą bei serijos numerį, arba reikalauja, kad būtų panaudotas koks nors kitas patogus žymėjimo būdas paprastais geometriniais simboliais ir skaitmeniniu ir (ar) raidiniu–

skaitmeniniu kodu, sudarančiu galimybes visoms valstybėms narėms nesunkiai nustatyti šalį gamintoją.

Be to, valstybės narės užtikrina, kad perduodant šaunamąjį ginklą iš valstybinių sandėlių nuolatiniam civiliam naudojimui, jis būtų atitinkamai individualiai pažymėtas, kad pagal ženklą visos valstybės galėtų nustatyti perduodančiąją šalį

2. Bent jau dėl A ir B kategorijų kiekviena valstybė narė reikalauja, kad prieš pradėdant jos teritorijoje verstis prekyautojo veikla būtų gautas oficialus leidimas, išduodamas patikrinus bent jau prekyautojo asmeninį ir profesinę reputaciją. Jei tai juridinis asmuo, tikrinamas įmonei vadovaujantis asmuo. Kiekviena valstybė narė, nereikalaujanti, kad prieš pradėdamas jos teritorijoje savo verslą prekyautojas gautų oficialų leidimą, reikalauja deklaruoti prekybą C ir D kategorijų ginklais

3. Iš kiekvieno prekyautojo reikalaujama, kad jis tvarkytų registracijos knygą, kurioje įrašoma informacija apie visus gautus arba parduotus A, B ir C kategorijos šaunamuosius ginklus, įskaitant duomenis, pagal kuriuos būtų galima identifikuoti ginklą, tai yra ginklo tipą, markę, modelį, kalibrą ir serijos numerį, tiekėjo ir pirkėjo vardą bei pavardę (pavadinimą) ir adresą. Prekyautojas registracijos knygą saugo penkerius metus netgi po to, kai nutraukia savo veiklą. Kiekviena valstybė narė saugo šią informaciją ne mažiau nei dešimt metų.“

3) 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„1. Valstybės narės nustato sankcijų sistemą, taikomą pažeidus šiai direktyvai įgyvendinti priimtas nacionalines nuostatas, ir imasi visų reikiamų priemonių užtikrinti jų įgyvendinimą. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

Taikydamos šią direktyvą, valstybės narės užtikrina, kad kaip nusikalstama veika bus kvalifikuojami bet kokie tyčiniai veiksmai, kuriais siekiama:

- neteisėtai gaminti šaunamuosius ginklus, jų dalis ir komponentus bei šaudmenis;
- neteisėtai prekiauti šaunamaisiais ginklais, jų dalimis ir komponentais bei šaudmenimis;
- klastoti ar neteisėtai ištrinti, pašalinti ar pakeisti žymėjimą, nustatytą 4 straipsnio 1 dalyje,

Pasikėsiniimas vykdyti tokią veiką, dalyvavimas joje ir kurstymas taip pat turi būti laikomi nusikalstama veika, kai ji vykdoma tyčia.

Už tokią veiką turi būti baudžiama taikant konfiskavimą, kaip nustatyta 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2005/212/TVR, dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų, nusikaltimo priemonių ir turto konfiskavimo.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie 1 dalyje numatytas nuostatas ne vėliau nei iki šios direktyvos 2 straipsnyje nurodytos datos, o apie visus vėlesnius dalinius jų pakeitimus – kaip įmanoma greičiau.“

4) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) III dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) yra visam laikui padaromi netinkami naudoti juos deaktyvavus ir taip užtikrinus, kad visos pagrindinės šaunamojo ginklo dalys buvo galutinai pakeistos taip, kad nebūtų įmanoma jų panaudoti ir išimti, pakeisti kitomis ar pakeisti jų savybes taip, kad būtų galima šaunamajam ginklui vėl koku nors būdu grąžinti jo veiksmingumą“;

b) po pirmosios pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Valstybės narės priima nuostatas, kad kompetentingos institucijos tikrintų a punkte nustatytas deaktyvavimo priemones, siekdamos užtikrinti, kad padaryti šaunamojo ginklo pakeitimai paverstų jį galutinai nebenaudojamu. Valstybės narės numato, kad po tokio patikrinimo būtų išduotas sertifikatas ar kitas dokumentas, liudijantis, kad šaunamasis ginklas yra deaktyvuotas, arba kad ant šaunamojo ginklo būtų išspausas aiškiai matomas tai įrodantis ženklas“.

2 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki [...], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų įstatymų ir kitų teisės aktų tekstus bei jų tekstų ir šios direktyvos koreliacijos lentelę.

Valstybės narės, tvirtindamos šiuos įstatymus ir kitus teisės aktus, daro juose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma juos oficialiai paskelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinių teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje,

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas